



Дисципліна з підготовки магістра стоматології:

Виробнича стоматологічна практика

Спеціальність	221 Стоматологія
Освітня програма	ОПП Стоматологія, 2022
Рівень вищої освіти	другий
Навчальний рік	2026-2027
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська, англійська
Загальне навантаження	5,0 кредити ЄКТС
Курс / семестр	5/IX
Укладач (і)	Асистент ЗВО Надія ДРАЧУК
Викладачі, гостьові лектори	Проф., д. мед. н. Микола Дмитрієв, доц., к. мед. н. Олена ПОПОВА, доц., к. мед. н. Наталія ІСАКОВА, доц., к. мед. н. Дмитро Касьяненко, доц., к. мед. н. Тетяна ЧУГУ
Місце проведення, контакти	Кафедра стоматології дитячого віку, вул. В. Стуса 2/19, child.stom@vnmu.edu.ua

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

АНОТАЦІЯ

Програма дисципліни «виробнича стоматологічна практика» складена на основі ОПП підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія» у ВНМУ ім. М.І. Пирогова, навчального плану стоматологічного факультету спеціальності 221 «Стоматологія» на 2026-2027 навчальний рік; чинного положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова; примірної програми навчальної дисципліни «Виробнича практика» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої кваліфікації «Магістр стоматології», галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія».

Дисципліна є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми Стоматологія, циклу професійної підготовки магістра, розрахована на 5 кредитів, які здобувачі освіти засвоюють протягом IX семестру на 5му році навчання. Основним фокусом програми є самостійне

опанування студентами практичними навичками, яке контролюється керівниками – викладачами профільних кафедр та керівниками виробничої практики від бази практики.

Предметним напрямком програми є виконання стоматологічних маніпуляцій, що охоплюють весь спектр роботи дитячого лікаря-стоматолога, медичних і стоматологічних маніпуляцій помічника дитячого лікаря-стоматолога, які базуються на питаннях етіології, патогенезу, клінічних проявах захворювань зубів каріозного і некаріозного походження, а також захворювань пародонта та методів їх лікування, а також загальнодержавних та індивідуальних профілактичних заходах щодо запобігання найпоширенішим захворюванням.

Передреквізити освітнього компоненту – відповідно до навчального плану проходження виробничої стоматологічної практики для студентів 5 курсу стоматологічного факультету передбачено в той час, коли студентом набуті знання з дитячої стоматології (дитячої терапевтичної стоматології, ортодонтії, дитячої хірургічної стоматології) та з основних клінічних дисциплін (пропедевтики терапевтичної стоматології, терапевтичної стоматології, пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології, профілактики стоматологічних захворювань), з якими інтегрується програма виробничої практики. У свою чергу, практика формує засади подальшого вивчення студентом дисциплін професійної підготовки – стоматології дитячого віку, що передбачає інтеграцію з ними "по вертикалі" та формування умінь застосовувати знання в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Мета курсу: проходження виробничої стоматологічної практики є перевірка та закріплення знань і практичних навичок дитячого лікаря-стоматолога з терапевтичної стоматології, хірургічної стоматології та ортодонтії, отриманих студентами відповідно до освітньої професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 – «Охорона здоров'я», спеціальності 221 – «Стоматологія».

Кінцеві цілі дисципліни "Виробнича стоматологічна практика":

- Аналізувати результати обстеження хворого в клініці дитячої терапевтичної стоматології.
- Аналізувати результати обстеження пацієнта із зубощелепними аномаліями та деформаціями.
- Аналізувати результати обстеження хворого в клініці дитячої хірургічної стоматології
- Визначати тактику обстеження та первинної профілактики здорових осіб. Демонструвати та володіти практичними навичками з профілактики стоматологічних захворювань.
- Використовуючи стандартну технологію, на підставі нормативних документів вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення (амбулаторну карту стоматологічного пацієнта, щоденник обліку виконаної роботи).
- Проводити оцінку стану гігієни порожнини рота за гігієнічними індексами та ефективності проведення її. Надавати рекомендації по гігієні порожнини рота з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта з одонтопатологією.
- Ознайомитися із заповненням обліково-звітної документації дитячого лікаря стоматолога, виписувати рецепти і знати вимоги до умов зберігання медикаментозних препаратів, пояснювати механізм впливу під час їх застосування.
- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації.
- Проводити обстеження хворого у клініці дитячої терапевтичної стоматології.
- Проводити обстеження хворого у клініці дитячої хірургічної стоматології.
- Проводити обстеження хворого у відділенні ортодонтії.
- Проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених стоматологічних захворювань та щелепнолицевих деформацій у дітей різного віку.
- Визначати остаточний клінічний діагноз основних захворювань в клініці дитячої

терапевтичної стоматології.

- Визначати остаточний клінічний діагноз основних захворювань в клініці дитячої хірургічної стоматології.

- Визначати остаточний клінічний діагноз основних захворювань в відділенні ортодонтії

Завданням дисципліни «виробнича стоматологічна практика» є: вміння проводити обстеження стоматологічного хворого, вивчення провідних синдромів і симптомів у терапевтичній, хірургічній стоматології та ортодонтії, обґрунтування та формулювання попереднього діагнозу; вміння аналізувати результати обстеження та проводити диференційну діагностику, встановлювати остаточний діагноз основних захворювань, виявляти та ідентифікувати прояви соматичних захворювань в порожнині рота, визначати принципи комплексного лікування в клініці дитячої терапевтичної та хірургічної стоматології та ортодонтії, виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених терапевтичних, хірургічних та ортодонтичних стоматологічних захворювань у дітей.

Постреквізити – поглиблене вивчення терапевтичної, хірургічної, ортопедичної стоматології та стоматології дитячого віку на старших курсах; складання єдиного державного кваліфікаційного іспиту (зокрема компонентів КРОК-2 та ОСК(П)Е); подальша первинна спеціалізація випускника для отримання сертифіката лікаря-спеціаліста.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

знати:

- знати застосування принципів медичної етики та деонтології ;
- вимоги до ведення обліково-звітної документації стоматологічного прийому;
- правила дезінфекції і стерилізації стоматологічного обладнання, інструментарію;
- правила техніки безпеки роботи зі стоматологічним обладнанням під час роботи в стоматологічному кабінеті;
- основні і додаткові методи обстеження стоматологічного хворого на терапевтичному прийомі при діагностиці карієсу, некаріозних уражень твердих тканин зуба, пульпіту, періодонтиту;
- принципи і методи, показання до застосування знеболення в клініці терапевтичної стоматології;
- принципи та етапи лікування стоматологічних хворих з одонтопатологією;
- види, рівні та заходи профілактики захворювань твердих тканин зубів та ендодонта;
- основні ознаки невідкладних станів на стоматологічному прийомі та за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, в лікувальній установі);
- тактику, алгоритми надання екстреної медичної допомоги на стоматологічному прийомі та за будь-яких обставин в умовах обмеженого часу;
- методи та засоби індивідуальної та професійної гігієни порожнини рота, методи профілактики карієсу зубів;
- принципи і методи, показання до застосування знеболення в клініці хірургічної стоматології;
- правила дезінфекції і стерилізації стоматологічного обладнання, інструментарію;
- основні ознаки невідкладних станів на стоматологічному прийомі та за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, в лікувальній установі);
- проводити оперативне втручання на тканинах ЩЛД при субперіостальних інфільтратах та абсцесах, при перикоронариті;
- володіти технікою типового та атипового видалення тимчасових та постійних зубів;
- проводити хірургічну обробку травматичних ушкоджень м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки при різних видах пошкоджень;
- принципи та етапи лікування стоматологічних хворих з ортодонтичною патологією;
- показання до призначення та володіти методиками міогімнастики;

- отримання анатомічних та функціональних відбитків різними відбитковими матеріалами у дітей з зубощелепними аномаліями;
- визначення конструкції ортодонтичного апарату.

вміти:

- підготувати стоматологічну установку, стоматологічний інструментарій, пломбувальні матеріали, обладнання до роботи лікаря-стоматолога;
- проводити обстеження стоматологічного хворого, використовуючи основні та додаткові методи обстеження;
- заповнити амбулаторну карту стоматологічного хворого, записати зубну формулу, виписати направлення в фізіотерапевтичний кабінет та на рентгенологічне обстеження;
- скласти план лікування хворого одонтопатологією;
- проводити знеболення твердих тканин зуба та пульпи;
- аналізувати результати обстеження стоматологічного хворого;
- ставити клінічний діагноз захворювань твердих тканин зубів та ендодонта;
- проводити лікування пацієнтів з одонтопатологією;
- вміти застосовувати спеціальні, інструментальні та лабораторні методи діагностики стоматологічних хворих, проводити їх аналіз;
- вміти дати конкретні рекомендації щодо гігієни порожнини рота;
- тактику, алгоритми надання екстреної медичної допомоги на стоматологічному прийомі та за будь-яких обставин в умовах обмеженого часу;
- вміти надавати первинну допомогу при травматичних пошкодженнях зубів та щелеп, вивихах нижньої щелепи дітей;
- вміти визначати види прикусу;
- вміти проводити оцінку функціональних відхилень зубощелепної системи;
- володіти навичками отримання моделі зубних рядів та протезного ложа;

здатен продемонструвати: знання і практичні навички з дисципліни

володіти навичками: дитячої терапевтичної, хірургічної стоматології та ортодонтії;

самостійно вирішувати: питання вибору методу лікування основних стоматологічних захворювань та одонтопатологій.

ПРН1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.

ПРН2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лищевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

ПРН3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лищевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПРН4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

ПРН5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4).

ПРН6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

ПРН8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2 розділ 2. А саме 35-63) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).

ПРН14. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.

ПРН15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

ПРН16. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

ПРН17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

ПРН18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

ПРН19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПРН20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПРН21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

ПРН22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2 розділ 2. А саме 35-63) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7. А саме 2. 3. 4, 6, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 21, 22, 23, 28,29, 30,32, 33, 34, 36, 37, 45).

2. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЇХ ОБСЯГ

Вид занять	Години
Практичні заняття:	90
Самостійна роботи:	60
Всього	150

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Модуль. 1. Практика стоматологічна виробнича з дитячої стоматології
	Змістовий модуль 1. Виробнича стоматологічна практика з дитячої терапевтичної

	стоматології
1	Організація стоматологічної допомоги дітям. Структура та принципи організації роботи дитячих стоматологічних закладів. Заповнення медичної та облікової документації під час прийому дитячого лікаря-стоматолога. Обстеження стоматологічного пацієнта. Визначення індексів карієсу. Визначення стану гігієни порожнини рота за допомогою гігієнічних індексів. Парадонтальні індекси.
2	Клініка та діагностика різних некаріозних уражень зубів у дітей (гіпоплазія, флюороз, спадкові вади розвитку твердих тканин зубів). Тактика дитячого стоматолога при різних формах некаріозних захворювань твердих тканин зубів. Вибір методів лікування різних форм некаріозних уражень твердих тканин зубів. Техніка реставрації зубів за допомогою сучасних фотополімерних композиційних матеріалів.
3.	Клінічна класифікація карієсу зубів у дитячому віці. Клініка та діагностика, диференційна діагностика каріозних уражень тимчасових та постійних зубів у дітей. Лікування карієсу тимчасових зубів у дітей: особливості техніки препарування каріозних порожнин, вибір пломбувальних матеріалів, критерії їх вибору, техніка пломбування.
4.	Класифікація пульпіту та періодонтиту. Закономірності клінічного перебігу пульпітів та періодонтитів тимчасових та постійних зубів у дітей. Діагностика, диференційна діагностика різних форм пульпіту та періодонтиту тимчасових та постійних зубів у дітей.
5.	Захворювання тканин пародонта у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика гінгівіту у дітей. Методи лікування та профілактики гінгівіту у дітей. Ідіопатичні захворювання з прогресуючим лізисом тканин пародонту. Захворювання слизової оболонки порожнини рота у дітей. Класифікація. Вірусні ураження слизової оболонки порожнини рота.
	Змістовий модуль 2. Виробнича стоматологічна практика з ортодонтії
6.	Організація ортодонтичної допомоги населенню. Етіологія та патогенез зубощелепних аномалій. Виявлення факторів ризику розвитку зубощелепних аномалій. Особливості профілактики зубощелепних аномалій в антенатальному періоді. Основні засоби та особливості профілактики зубощелепних аномалій та деформацій в постнатальному періоді. Профілактика шкідливих звичок. Періоди розвитку дитини. Стан зубощелепно-лищевої системи в різні періоди формування прикусу.
7.	Сучасні методи діагностики зубо-щелепних аномалій. Методи лікування в ортодонтії. Особливості конструювання ортодонтичних апаратів. Особливості лікування ЗЩА в тимчасовому, змінному та постійному прикусах. Лікування ЗЩА незнімними конструкціями. Етапи виготовлення знімних та незнімних ортодонтичних конструкцій.
8.	Аномалії окремих зубів. Аномалії формування зубного ряду. Аномалії форми зубних рядів. Клініка, діагностика лікування. Аномалії прикусу в вертикальній, сагітальній та трансверзальній площинах. Клініка, діагностика, лікування та профілактика в різні вікові періоди. Особливості лікування дітей з вродженими вадами розвитку.
9.	Помилки та ускладнення під час ортодонтичного лікування. Біомеханіка переміщення зубів в залежності від вибору конструкції апарата. Перебудова тканин пародонту під впливом дії ортодонтичної техніки. Дефекти окремих зубів та зубних рядів. Особливості дитячого протезування.
10.	Організація профілактики зубощелепних аномалій та деформацій, як складовий комплекс засобів індивідуального та соціально-гігієнічного плану. Визначення основних груп дітей за ризиком виникнення зубо-щелепних аномалій та деформацій. Особливості характеру та обсягу лікувально-профілактичних заходів.
	Змістовий модуль 3. Виробнича стоматологічна практика з дитячої хірургічної стоматології
11.	Загальне та місцеве знеболювання у дітей на амбулаторному хірургічному прийомі;

	види та методи, показання і протипоказання до вибору методу, фармакологічні препарати. Операція видалення зубів у дітей. Показання та протипоказання до видалення тимчасових і постійних зубів, інструментарій. Особливості видалення зубів у дітей із супутніми соматичними захворюваннями Загальні та місцеві ускладнення під час та після видалення зубів, методи їх лікування та профілактика.
12.	Гострі та хронічні запальні захворювання щелепно-лицевої ділянки у дітей. Анатомо-фізіологічні особливості перебігу запальних процесів щелепно-лицевої ділянки у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Захворювання СНЩС у дітей та підлітків: класифікація, діагностика, клініка, лікування.
13.	Вроджені вади розвитку обличчя. Класифікація, строки та методи хірургічного лікування незрощень верхньої губи та піднебіння. Наслідки лікування, реабілітація, корегуючі операції. Аномалії розвитку слизової оболонки порожнини рота. Методи усунення аномалійного прикріплення вуздечок губ, язика, мілкого присінку, комплексна реабілітація.
14.	Пухлини та пухлиноподібні новоутворення м'яких тканин і кісток обличчя у дітей. Особливості клінічного перебігу. Принципи лікування та реабілітації дітей з новоутвореннями щелепно-лицевої ділянки.
15.	Травматичні пошкодження зубів, щелеп та м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Первинна хірургічна обробка рани.

4. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Поточний контроль на практичних заняттях	<u>Методи</u> : усне або письмове опитування та тестування, комп'ютерне опитування та тестування, розв'язання ситуаційних задач, практичні завдання, демонстрація практичних навичок
*Підсумковий контроль дисципліни – диференційований залік	Проводиться на останньому практичному занятті і оцінюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» https://vnmdu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmdu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здійснюється згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова

([https://www.vnmdu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmdu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf))

Поточний контроль	За системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Проміжні контролю	За системою традиційних оцінок
Контроль практичних навичок	За системою традиційних оцінок
Підсумковий контроль з дисципліни	Оцінка за диференційний залік: 71-80 балів – «відмінно» 61-70 балів – «добре» 50-60 балів – «задовільно» Менше 50 балів – «не задовільно»/не склав
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за

	120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.
--	---

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
60-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-59,99	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання засвоєння знань студента де

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Критерії оцінювання усіх інших видів навчальної роботи студента ґрунтуються на вимогах Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова» ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)) і зазначені в робочій програмі навчальної дисципліни.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни – 200 балів. Мінімальна кількість балів становить 122 бали.

6. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), тематичні плани лекцій,

практичних занять, самостійної роботи, завдання для поточного контролю, методичні рекомендації, посібники).

7. ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова» ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)), «Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М. І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pologPhD_org.pdf), Закону України «Про освіту» (ст. 42), Закону України «Про академічну доброчесність», Кодексу академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobr_edit%202026.pdf).

Здобувач освіти має право на отримання якісних освітніх послуг та безпечне освітнє середовище в умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій та надзвичайних станів, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, Статуті університету та порядку надання освітніх послуг, в тому числі при виникненні надзвичайних ситуацій, регламентованого основними документами та розпорядженнями щодо організації навчального процесу в ВНМУ ім. М. І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни та виконання усіх видів навчальних завдань/дослідницької діяльності здобувач освіти має керуватись Законом України «Про освіту» (ст. 42), Законом України «Про академічну доброчесність», Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова). При порушенні норм академічної доброчесності застосовуються заходи реагування відповідно до чинних нормативних документів.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. На першому практичному занятті викладач проводить інструктаж з безпечного поведіння в приміщеннях кафедри, ознайомлює із місцем розташування укриття, маршрутом переміщення в укриття згідно прийнятої схеми евакуації, правилами поведінки під час переміщення до укриття та перебування в ньому, пояснює всі дії, передбачені Планом реагування на надзвичайні ситуації (згідно Наказу № 505 від 30.08.2023 р.). У разі сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення викладач перериває заняття. Всі разом переходять в укриття, де перебувають до скасування сигналу оповіщення. Після відміни сигналу тривоги викладач і здобувачі освіти продовжують заняття в учбових кімнатах кафедри або самостійно доопрацюють навчальний матеріал з опитуванням на наступному занятті.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять.

Здобувач освіти зобов'язаний приймати активну участь в проведенні освітнього процесу: відвідувати заняття та бути підготовленим до них, тестові завдання до поточної теми мають бути розв'язані у робочому зошиті, схеми та таблиці заповнені; активно обговорювати тему заняття, виконувати всі передбачені програмою завдання, шукати додаткову інформацію по темі заняття та презентувати її своїм колегам.

На заняття слід приходити вчасно. Запізнення не допускається (згідно Правил внутрішнього розпорядку для осіб, що навчаються у ВНМУ). Здобувач, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку. На практичних заняттях студент має бути одягнений в медичний халат, в іншому випадку здобувачі не допускаються до заняття,

У спілкуванні з викладачами, співробітниками, товаришами та іншими особами, що навчаються у ВНМУ дотримуватись ввічливості, привітності, доброзичливості. Здобувачі повинні дотримуватись тиші, спокою, шляхетної поведінки в приміщеннях кафедри.

У своїй роботі колектив кафедри дотримується принципів взаємоповаги і толерантності. Те саме вимагається від здобувачів.

Здобувач повинен дотримуватись правил безпеки під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час роботи в навчально-наукових лабораторіях здобувачі дотримуються правил техніки безпеки (опубліковані на сайті кафедри *стоматології дитячого віку* ; при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Під час перебування на клінічних базах здобувачі зобов'язані виконувати вимоги лікувально-охоронного та санітарно-гігієнічного режимів. При введенні в лікувальний заклад режиму карантинних обмежень обов'язкове строге виконання його вимог. Форма одягу при вході у стаціонарні відділення: змінне взуття, медичний халат і шапочка. При собі мати медичну маску, рукавички, антисептик. Пронесення з собою верхнього одягу, взуття, громіздких речей не дозволяється. Заборонено самовільне, без дозволу викладача, торкання до апаратури, обладнання та інструментарію. Під час співбесід з хворими та їх родичами, а також поза стаціонаром здобувачі зобов'язані дотримуватись етико-деонтологічних принципів, вимог чинного законодавства про збереження інформації. Категорично забороняється поширювати медичну та особисту інформацію пацієнтів у будь-який спосіб (в т.ч. у соцмережах, усних розповідях тощо). Під час контактів з персоналом та дискусій в процесі навчання сповідуються принципи толерантності, ввічливості та взаємоповаги, не допускається виклична, некоректна, провокативна поведінка.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті не допускається (окрім екстрених дзвінків, випадків демонстрації додаткового матеріалу з теми заняття).

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, встановленому в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри https://www.vnmu.edu.ua/кафедра_стоматології_дитячого_віку) черговому або своєму викладачу. Відпрацювання передбачає виконання завдань згідно теми пропущеного заняття і специфіки дисципліни.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)). До підсумкового контролю здобувачі допускаються за умови відсутності академічної заборгованості: середній бал поточних оцінок не менше 3,0 (72 бали за 120-бальною шкалою), всі підсумкові заняття до змістових модулів складено на позитивну оцінку («3» і більше), всі пропущені практичні заняття відпрацьовані на позитивну оцінку («3» і більше). В іншому випадку здобувач повинен підвищити середній бал, відпрацювавши незадовільні оцінки, та відпрацювати пропущені заняття.

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни здобувач може отримати за якісне виконання індивідуальної роботи, зміст якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІР згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова

([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, здобувач повинен спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи). Також здобувач має право звернутись до студентського самоврядування, адміністрації факультету (інституту) чи університету безпосередньо чи через скриньки довіри (лінки і адреси доступні на офіційному сайті ВНМУ). Кафедра виходить з розуміння того, студентоцентричність передбачає відповідальність здобувача за свідоме й активне набуття знань, належне виконання

передбачених законодавством та регуляторними документами ВНМУ норм і правил та залишає за собою право інформувати відповідні структури про порушення з боку студентів.

Політика в умовах змішаного навчання. Порядок змішаного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М. І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна%20інформація/Основні%20документи)). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять, лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри ([https://www.vnmu.edu.ua/кафедра стоматології дитячого віку](https://www.vnmu.edu.ua/кафедра%20стоматології%20дитячого%20віку) Студенту/форма навчання очна/курс 2/навчально-методичні матеріали).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через чат в Microsoft Team, месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

8. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедр. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра> студенту/аспіранту

ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Терапевтична стоматологія дитячого віку: Підручник для студентів стоматологічних факультетів, інтернів і стоматологів. Т.2 (видання друге, стереотипне) / Хоменко Л.О., Майданник В.Г., Голубєва І.М., Остапко О.І., Біденко Н.В., Кривонос Ю.М. / За ред. проф. Л.О. Хоменко. – К.: Книга-плюс, 2017. – 328 с.
2. О. О. Тимофєєв. — Львів: Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія : підручник : у 3 т. Том 1 / Видавництво Магнолія, **2025**.
3. С. В. Малика. — Вінниця: Нова Книга, **2021/2022** (перевидання). Хірургія: підручник для студентів стомат. факультетів
4. О. Іваницька, К. Локес, Д. Аветіков та ін. — Полтава, 2023. — Виробнича практика з хірургічної стоматології /*Навчально-методичний посібник для практичних занять та клінічного навчання випускного курсу*.
5. Прояви в порожнині рота при специфічних інфекціях та соматичних захворюваннях : навч. посіб. для здобувачів вищої освіти стоматологічного факультету / О. В. Деньга, І. Й. Тарасенко, М. Ф. Коновалов та ін. Одеса, 2025.
6. Кеннет Ітон, Філіп Овер. Практична пародонтологія: пер.2-го анг. вид. / Кеннет Ітон, Філіп Овер; наук. ред. Анатолій Борисенко. – К. ВСВ «Медицина», 2023. – Х, 325с.
7. Стоматологічні захворювання: терапевтична стоматологія (підручник). – А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко, Л.В. Линовицька та інші. – 2017. -615 с.
8. Н.Рожко, И.Кириленко, О.Г. Денисенко. -2018, 992с. Стоматологія у 2х книгах. Книга 2: підручник.
9. Comparative analysis of early Class III malocclusion treatments: a systematic review and meta-analysis. Children. 2025. Vol. 12, no. 2. Art. 177. DOI: 10.3390/children12020177.
10. Operative Dentistry. Endodontics: textbook: in 2 vol. Vol.1 / М. Yu. Antonenko, L.F. Sidelnikova, O.F. Nesyn et.al.; edited by A.V. Borisenko. – 2ed edition. Kyiv: AUS Medicine Publishing, 2020. -384p
11. Клітинська О. В. Дитяча стоматологія : навч.-метод. вид. / О. В. Клітинська, Н. В. Лайош, В. В. Шетеля, Т. І. Зорівчак. – Ужгород : УжНУ, 2023. – 51 с. – URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/items/e6220b2f-9a9c-4806-a3e8-57e4813f6654>
12. Профілактика стоматологічних захворювань : навч. посіб. / Н. І. Смоляр, О. М. Гуменюк, Т. П. Кравець та ін. ; за заг. ред. Н. І. Смоляр, О. М. Гуменюк. – Львів : Магнолія 2006, 2021. – 368 с. – URL: https://medkniga.com.ua/download/Prof%D1%96laktika_stomatolog%D1%96chnikh_zakhvorjuvan_Smoljar_Fragment.pdf
13. Якимець та ін. — Львів: Цифрові й клінічні протоколи в ортодонтії / [Медкнига](#), 2024.

— Сучасне видання.

14. Вільям Р. Проффіт та ін. — Перекладне видання, актуалізоване для України у 2021–2024. Сучасна ортодонція (Contemporary Orthodontics)
15. Андрій Тодорюк. — Чернівці: Ортодонція. Протоколи лікування / Протоколи 2.0 / [Stomat Podcast](#), 2023–2025.

Допоміжна:

ДИТЯЧА ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

1. Мельник В. С. Захворювання тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота у дітей : навч. посіб. / В. С. Мельник, Л. М. Білищук, К. В. Зомбор та ін. — Ужгород : УжНУ, 2024. — 83 с. — URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/items/5be36aad-ff13-409b-9ed1-b1ecd94165d7>
2. Шешукова О. В. Діагностика та лікування інфекційних захворювань слизової оболонки порожнини рота у дітей : навч. посіб. для слухачів циклу тематичного удосконалення. Ч. 1 / О. В. Шешукова, Т. В. Поліщук, А. І. Максименко, А. В. Марченко. — Полтава : Гаража М. Ф., 2024. — 182 с. — URL: <https://repository.pdmu.edu.ua/items/ab33518a-fa7f-4c54-8c04-f63e0f7bdf81>
3. Деньга О. В. Прояви в порожнині рота при специфічних інфекціях та соматичних захворюваннях : навч. посіб. / О. В. Деньга, І. Й. Тарасенко, М. Ф. Коновалов. — Херсон : Олді+, 2025. — 118 с. — ISBN 978-966-289-986-3. — URL: <https://oldiplus.ua/proyavi-v-porozhnini-rota-pri-spetsifichnih-infektsiyah-ta-somaticnih-zahvoryuvanniah/>
4. Тарасенко І. Й., Коновалов М. Ф., Новікова Ж. О. Захворювання пародонта та слизової оболонки порожнини рота в дітей : навч.-метод. посіб. Одеса : Олді+, 2025. 232 с. ISBN 978-966-289-987-0.
5. Прояви в порожнині рота при специфічних інфекціях та соматичних захворюваннях : навч. посіб. для здобувачів вищої освіти стоматологічного факультету / О. В. Деньга, І. Й. Тарасенко, М. Ф. Коновалов та ін. Одеса, 2025. URL: <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/18005>
6. Vyas H., Gune N., Balgi P. Dental caries and traumatic injuries in pediatric dentistry: current concepts in clinical practice. Cham : Springer, 2025. 427 p. ISBN 978-3-031-98928-5. DOI: 10.1007/978-3-031-98929-2.
7. Pulp therapy for primary and immature permanent teeth / American Academy of Pediatric Dentistry. The Reference Manual of Pediatric Dentistry. Chicago, 2025. P. 487–496. URL: https://www.aapd.org/globalassets/media/policies_guidelines/bp_pulptherapy26.pdf
8. Guideline for use of vital pulp therapy in permanent teeth / J. A. Coll, V. Dhar, M. Guelmann et al. Pediatric Dentistry. 2025. Vol. 47, no. 5. P. 299–311. URL: https://www.aapd.org/globalassets/media/policies_guidelines/g_vpt-permanentteeth.pdf
9. Consensus-based recommendations on pulp therapies in primary and permanent teeth: IAPD Porto Forum / V. Dhar, I. El-Karim, J. A. Coll et al. International Journal of Paediatric Dentistry. 2026. Vol. 36, no. 2. P. 371–386. DOI: 10.1111/ipd.70068.
10. Pulp therapies rooted in evidence: IAPD Porto Declaration / V. Dhar et al. International Journal of Paediatric Dentistry. 2026. Vol. 36, no. 2. P. 387–390. DOI: 10.1111/ipd.70073.
11. Deep caries management: EFCD–ESE–ORCA S3-level clinical practice guideline / F. Schwendicke, E. Kosan, A. Banerjee et al. International Endodontic Journal. 2026. Vol. 59, no. 7. P. 1298–1315. DOI:
12. Policy on use of fluoride / American Academy of Pediatric Dentistry. The Reference Manual of Pediatric Dentistry. Chicago, 2025. P. 110–112. URL: https://www.aapd.org/media/Policies_Guidelines/P_FluorideUse.pdf
13. Pre-formed crowns and pediatric dentistry: a systematic review of different techniques of restorations / A. M. Inchingolo et al. Journal of Clinical Pediatric Dentistry. 2025. Vol. 49, no. 1. P. 1–13. DOI: 10.22514/jocpd.2025.001.
14. Management strategies for pulpitis in vital permanent teeth in children and adolescents: a systematic review and meta-analysis of randomized clinical trials. European Archives of Paediatric

Dentistry. 2025. Vol. 26, no. 3. P. 451–463. DOI: 10.1007/s40368-025-01021-w.

15. Clinical and radiographic evaluation of indirect pulp capping with mineral trioxide aggregate and calcium hydroxide in primary molars: a systematic review and meta-analysis. International Journal of Clinical Pediatric Dentistry. 2025. Vol. 18, no. 8. P. 1031–1038. DOI: 10.5005/jp-journals-10005-3171.

16. Vyas H., Gune N., Balgi P. Traumatic dental injuries to the permanent dentition. Dental caries and traumatic injuries in pediatric dentistry. Cham : Springer, 2025. DOI: 10.1007/978-3-031-98929-2_11.

17. Vyas H., Gune N., Balgi P. Traumatic injuries to the primary dentition and sequelae to permanent dentition. Dental caries and traumatic injuries in pediatric dentistry. Cham : Springer, 2025. DOI: 10.1007/978-3-031-98929-2_13.

18. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології : підручник / Н. В. Біденко, Л. О. Хоменко, О. І. Остапко та ін. ; за ред. Л. О. Хоменко. – 2-ге вид., випр. і допов. – Київ : Книга-плюс, 2021. – 312 с. – ISBN 978-966-460-043-3. – URL: <https://librarynmu.com/images/PDFfile/bidenko.pdf>

ДИТЯЧА ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

1. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку : нац. підручник / Л. М. Яковенко, В. Г. Черкасов, І. Л. Чехова та ін. ; за ред. Л. М. Яковенко. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : ВСВ «Медицина», 2022. – 496 с. – URL: https://pdmu.edu.ua/storage/departments-npr-opp-stom/docs_links/cJRSYrUWqrbFhM9xKPg1G4xYfS4vHF4HfgFVKEsB.pdf

2. Мельник В. С. Доброякісні та злоякісні пухлини щелепно-лищевої ділянки у дітей : навч. посіб. / В. С. Мельник, Л. М. Білищук, К. В. Зомбор, Р. О. Халак. – Ужгород : Говерла, 2025. – 64 с. – URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/items/069cc372-096f-40f3-aabb-6a04585a6446>

3. Oral and maxillofacial surgery / ed. by L. Andersson, D. G. Krishnan, Z. S. Peacock et al. 2nd ed. Hoboken : Wiley-Blackwell, 2025. ISBN 978-1-119-84292-7. DOI: 10.1002/9781119842958.

4. Clinical review of oral and maxillofacial surgery: a case-based approach / ed. by S. C. Bagheri. 3rd ed. St. Louis : Elsevier, 2025. ISBN 978-0-443-11030-6.

5. Vyas H., Gune N., Balgi P. Dental caries and traumatic injuries in pediatric dentistry: current concepts in clinical practice. Cham : Springer, 2025. 427 p. ISBN 978-3-031-98928-5. DOI: 10.1007/978-3-031-98929-2.

6. Vyas H., Gune N., Balgi P. Traumatic dental injuries to the permanent dentition. Dental caries and traumatic injuries in pediatric dentistry. Cham : Springer, 2025. DOI: 10.1007/978-3-031-98929-2_11.

7. Vyas H., Gune N., Balgi P. Traumatic injuries to the primary dentition and sequelae to permanent dentition. Dental caries and traumatic injuries in pediatric dentistry. Cham : Springer, 2025. DOI: 10.1007/978-3-031-98929-2_13.

8. Guidelines for monitoring and management of pediatric patients before, during, and after sedation for diagnostic and therapeutic procedures / C. J. Coté, S. Wilson, American Academy of Pediatrics, American Academy of Pediatric Dentistry. Pediatric Dentistry. 2025. Vol. 47, no. 6. P. E100–E128. URL: https://www.aapd.org/globalassets/media/policies_guidelines/bp_monitoringsedation25.pdf

9. Use of local anesthesia for pediatric dental patients / American Academy of Pediatric Dentistry. The Reference Manual of Pediatric Dentistry. Chicago, 2025. P. 407–414. URL: https://www.aapd.org/globalassets/media/policies_guidelines/bp_localanesthesia.pdf

10. Antibiotic prophylaxis for dental patients at risk for infection / American Academy of Pediatric Dentistry. The Reference Manual of Pediatric Dentistry. Chicago, 2025. P. 564–570. URL: https://www.aapd.org/globalassets/media/policies_guidelines/bp_prophylaxis.pdf

11. Policy on pediatric dental pain management / American Academy of Pediatric Dentistry. The Reference Manual of Pediatric Dentistry. Chicago, 2025. URL: https://www.aapd.org/globalassets/media/policies_guidelines/p_pdpainmgmt25.pdf

12. Management considerations for pediatric oral surgery / American Academy of Pediatric Dentistry. The Reference Manual of Pediatric Dentistry. Chicago, 2025. P. 551–558. URL: https://www.aapd.org/globalassets/media/policies_guidelines/bp_oralsurgery.pdf

13. Management considerations for pediatric oral pathology / American Academy of Pediatric Dentistry. The Reference Manual of Pediatric Dentistry. Chicago, 2025. P. 545–550. URL: https://www.aapd.org/globalassets/media/policies_guidelines/bp_oralpathology25.pdf

ОРТОДОНТІЯ

1. Смаглюк Л. В. Пропедевтика ортодонтії : навч. посіб. / Л. В. Смаглюк, А. Є. Карасюнок, А. В. Ляховська. – Полтава : Копі Центр А. Ткаліч, 2021. – 202 с. – URL: https://orthodontic.pdmu.edu.ua/storage/educational_masters_dentistry_lecture_oc/files/C6WZZXLDAvqsLSoywVv3pFvM0HTNg5dGpLgDNHyp.pdf
2. Якимець А. В. Цифрові й клінічні протоколи використання ортодонтичних елайнерів : практ. посіб. лікарям-ортодонтам у роботі з системою елайнерів / А. В. Якимець, І. Л. Скрипник, Д. В. Лепорський. – Київ : Publish Pro, 2022. – 152 с. – ISBN 978-617-7533-94-7. – URL: <https://ir.librarynmu.com/handle/123456789/10431>
3. Курєдова В. Д. Логопедія в ортодонтії : навч. посіб. / В. Д. Курєдова, Л. Б. Галич, Є. Є. Виженко, О. А. Стасюк. – Полтава : [б. в.], 2024. – 194 с. – URL: <https://repository.pdmu.edu.ua/items/978ca50a-ad6b-450e-bef2-8670369f10c7>
4. Temporary anchorage devices and clear aligners in clinical orthodontics / ed. by J. H. Park. 2nd ed. Hoboken : Wiley-Blackwell, 2026. ISBN 978-1-394-33022-5.
5. Management of the developing dentition and occlusion in pediatric dentistry / American Academy of Pediatric Dentistry. The Reference Manual of Pediatric Dentistry. Chicago, 2025. P. 497–515. URL: https://www.aapd.org/globalassets/media/policies_guidelines/bp_developdentition.pdf
6. Dinu S. et al. Timing of orthodontic intervention for pediatric Class II malocclusion: a systematic review on early vs. late treatment outcomes. Children. 2025. Vol. 12, no. 11. Art. 1533. DOI: 10.3390/children12111533.
7. Almugla Y. M., Shekhar M. G. Does early orthodontic treatment in mixed dentition improve long-term outcomes? A systematic review and meta-analysis. Medicina. 2025. Vol. 61, no. 10. Art. 1854. DOI: 10.3390/medicina61101854.
8. Comparative analysis of early Class III malocclusion treatments: a systematic review and meta-analysis. Children. 2025. Vol. 12, no. 2. Art. 177. DOI: 10.3390/children12020177.
9. Chakraborty D., Sahoo N., Dash B., Mohanty B., Jena S. Clinical effectiveness of clear aligner therapy during interceptive orthodontic treatment in adolescent patients: a systematic review and meta-analysis. Cureus. 2025. Vol. 17, no. 7. Art. e88157. DOI: 10.7759/cureus.88157.
10. El Guennouni B., Houb-Dine A., Ben Mohim H., Zaoui F. Orthodontic treatment of deep bite in mixed dentition and/or early permanent dentition: what about stability? A systematic review. International Orthodontics. 2025. Vol. 23, no. 2. Art. 100958. DOI: 10.1016/j.ortho.2024.100958.
11. Expert consensus on early orthodontic treatment of Class III malocclusion. International Journal of Oral Science. 2025. Vol. 17, no. 1. Art. 20.
12. Expert consensus on the clinical strategies for orthodontic treatment with clear aligners. International Journal of Oral Science. 2025. Vol. 17, no. 1. Art. 19.
13. Clinical guidelines for orthodontics. Version 2 / Dubai Health Authority. Dubai, 2026. URL: <https://dha.gov.ae/uploads/032026/82026339198.pdf>
14. Fields H. W., Larson B. E., Sarver D. M., Proffit W. R. Contemporary orthodontics. 7th ed. St. Louis : Elsevier, 2025. 768 p. ISBN 978-0-323-93071-0.
15. Mosby's orthodontic review / ed. by J. D. English, S. Akyalcin, T. Peltomäki. 3rd ed. St. Louis : Elsevier, 2025. ISBN 978-0-443-11876-0.
16. Premkumar S. Essentials of orthodontics. 5th ed. New Delhi: Elsevier India, 2026. ISBN 978-81-312-7266-4.

8. Інформаційні ресурси:

Електронна адреса сайту університету: <http://vnmu.edu.ua>

Сайт кафедри https://www.vnmu.edu.ua/кафедра_стоматології_дитячого_віку

Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://www.library.vnmu.edu.ua>

Національна наукова медична бібліотека України: <http://www.library.gov.ua/>

Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>

МОЗ України <https://moz.gov.ua/>

Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>

Англомовна текстова база даних медичних та біологічних публікацій:
<http://www.pubmed.com>

Англомовний веб-ресурс для лікарів та інших професіоналів охорони здоров'я:
<https://emedicine.medscape.com/pulmology>

Силабус з дисципліни «Виробнича стоматологічна практика» обговорено та затверджено на засіданні кафедри Стоматології дитячого віку (протокол 1 від «_26_» _серпня_____ 2026 р.).

Відповідальний за курс

Ас.



Надія ДРАЧУК

Зав. кафедри проф, д.мед.н.

Микола ДМІТРІЄВ